

SELVITYSPYYNTÖ POHTEEN TULEVAISUUSLAUTAKUNNALLE TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUKSESSA 2025 ESIIN NOSTETTujen OMAISHOIDON TUEN PUUTTEIDEN KORJAAMISESTA

Lähettäjä Minnamaria Salminen <minnamaria.salminen@osol.fi>

Päivämäärä ti 25.8.2026 9.44

Vastaanottaja Pohde Kirjaamo <kirjaamo@pohde.fi>

 Yksi liite (87 kt)

Selvityspyyntö Pohteen tulevaisuuslautakunnalle .pdf;

Liitteenä selvityspyyntömme toimitettavaksi tulevaisuuslautakunnalle.

Ystävällisin terveisin,

Minnamaria Salminen

Toiminnanjohtaja

Sosionomi AMK

Perhe- ja pariterapian psykoterapeutti

Johtamisen EAT, Taloushallinnon AT

Oulun seudun omaishoitajat ry

 040 5665 865

 Isokatu 47, 90100 Oulu

 www.osol.fi

 [Tutustu esitteeseemme](#)

SELVITYSPYYNTÖ POHTEN TULEVAISUUSLAUTAKUNNALLE TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUKSESSA 2025 ESIIN NOSTETTUJEN OMAISHOIDON TUEN PUUTTEIDEN KORJAAMISESTA

Oulun seudun omaishoitajat ry pyytää Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen tulevaisuuslautakuntaa ottamaan käsiteltäväkseen tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa 2025 sekä omaishoidon tukea koskevassa arviointimuistiossa esiin nostetut puutteet ja pyytämään viranhaltijoilta selvityksen niiden korjaamiseksi suunnitelluista ja jo toteutetuista toimenpiteistä, aikatauluista, vastuista ja seurannasta.

Tarkastuslautakunnan 8.4.2026 hyväksymässä arviointimuistiossa ”Omaishoidon tuen päätökset ja omaishoitajien vapaiden ja muiden tukimuotojen toteutuminen” arvioitiin laajasti omaishoidon tuen toteutumista Pohteella. Arvioinnin yhteenvedo on vakava: Pohteen strategian, sote-järjestämissuunnitelman ja vuoden 2025 talousarvion tavoitteet toteutuivat omaishoidon osalta vain osittain. Arvioinnissa todettiin muun muassa, etteivät omaishoitajien jaksamisen tukemista koskevat tavoitteet toteutuneet, päätöksenteko ollut kaikilta osin lainmukaisella tasolla ja vapaiden sekä muiden tukimuotojen saatavuus toteutunut yhdenvertaisesti eri alueilla.

Tarkastuslautakunta toteaa johtopäätöksissään lisäksi, että omaishoitajien jaksamisen tukemista koskeva toimenpide ei ollut edennyt. Päätöksenteon hitaus ja lakisääteisten käsittelyaikojen ylitykset ovat osaltaan heikentäneet omaishoitajien jaksamista, eikä yli 75-vuotiaiden omaishoidon 7 prosentin tavoitepeittävyttä saavutettu. Myöskään hyvinvointi- ja terveystarkastusten laajentaminen koko Pohteen alueelle ei toteutunut.

Arvioinnissa tunnistettiin myös henkilöstön osaamiseen ja päätöksenteon laatuun liittyviä ongelmia. Tarkastuslautakunnan mukaan päätösvastuun muutoksiin liittyviin riskeihin ei varauduttu riittävästi, ja riskit näkyivät henkilöstön osaamisen puutteina. Samalla omaishoidon palveluihin panostaminen ja palvelujen toteutumista koskeva tietämys vaihtelivat eri vastuualueilla. Tarkastuslautakunta pitääkin tarpeellisena arvioida omaishoidon palvelujen kokonaiskoordinaation vahvistamista.

Erityisen merkittävä yhdenvertaisuuskysymys liittyy omaishoitajien vapaisiin ja muihin tukipalveluihin. Kaikkia vapaiden järjestämismuotoja ei ole saatavilla koko Pohteen alueella. Palveluseteli, perhehoito, tilapäishoito sekä omaishoitajien hyvinvointi- ja terveystarkastukset toteutuvat eri tavoin eri alueilla, ja pitkät etäisyydet voivat käytännössä muodostua esteeksi lakisääteisen vapaan käyttämiselle.

Oulun seudun omaishoitajat ry pyytää tulevaisuuslautakuntaa edellyttämään viranhaltijoilta kirjallista selvitystä seuraavista asioista:

- 1. Omaishoidon tuen päätöksenteon lainmukaisuus ja käsittelyajat:** Millä toimenpiteillä varmistetaan, että hakemukset käsitellään jatkossa lakisääteisissä määräaajoissa ja päätökset ovat selkeitä, ymmärrettäviä ja laadultaan yhdenmukaisia?
- 2. Omaishoitajien alueellinen yhdenvertaisuus:** Millä aikataululla lakisääteisten vapaiden eri järjestämistavat, palveluseteli, perhehoito, tilapäishoito sekä muut omaishoitoa tukevat palvelut ovat tosiasiallisesti yhdenvertaisesti kaikkien Pohteen alueen omaishoitajien käytettävissä?
- 3. Omaishoitajien jaksamisen tukeminen:** Mitä konkreettisia toimenpiteitä tehdään sen varmistamiseksi, että valmennukset, hyvinvointi- ja terveystarkastukset, psykososiaalinen tuki sekä muut jaksamista tukevat palvelut toteutuvat kaikkien asiakasryhmien ja koko Pohteen alueella yhdenvertaisesti?
- 4. Omatyöntekijä ja tiedonsaanti:** Miten varmistetaan, että jokaisella omaishoidon asiakkaalla on tiedossaan oma työntekijä ja tämän yhteystiedot sekä tosiasiallinen mahdollisuus saada työntekijään yhteys? Miten omaishoitajille tiedotetaan nykyistä kattavammin ja myös muulla tavoin kuin sähköisesti heidän oikeuksistaan, vapaistaan ja tukipalveluistaan?
- 5. Äkillisiin tilanteisiin varautuminen:** Millä tavalla varmistetaan yhdenmukainen toimintamalli tilanteisiin, joissa omaishoitaja esimerkiksi äkillisesti sairastuu tai muutoin estyy hoitamasta läheistään?
- 6. Omaishoitokeskuksen uusi toimintamalli, vastuut ja resurssit:** Miten tarkastuslautakunnan edellyttämä uusi toimintamalli toteutetaan vuoden 2026 aikana, miten omaishoidon kokonaiskoordinaatiota vahvistetaan ja millaiset henkilöstöresurssit tähän osoitetaan?
- 7. Seuranta ja vaikuttavuuden arviointi:** Miten Pohteella varmistetaan, että omaishoidon päätösten, palveluiden ja korjaavien toimenpiteiden toteutumisesta tuotetaan yhdenmukaista, ajantasaista ja alueittain vertailukelpoista tietoa?

Millaisilla mittareilla seurataan omaishoitajien vapaiden käyttöä, palveluiden alueellista yhdenvertaisuutta, asiakaskokemusta sekä omaishoitajien hyvinvointia ja jaksamista?

Miten tiedolla johtamisen keinoin varmistetaan, että kerättyä tietoa hyödynnetään palveluiden kehittämisessä ja päätöksenteossa, ja miten seurannan tulokset raportoidaan säännöllisesti toimielimille ja muille keskeisille sidosryhmille?

Tarkastuslautakunnan antamat suositukset ovat yksiselitteisiä. Se pitää lainsäädännön toteutumisen kannalta välttämättömänä, että omaishoidon palvelut järjestetään yhdenvertaisesti ja tarpeen mukaan kaikille asukkaille sekä että omaishoidon tuen käsittelyn ja päätöksenteon lakisääteisistä määräajoista huolehditaan. Lisäksi lautakunta edellyttää omaishoitokeskuksen uuden toimintamallin toteuttamista vuoden 2026 aikana ja päätöksiä tekevien viranhaltijoiden osaamisen varmistamista.

Aluevaltuusto on jo velvoittanut aluehallituksen antamaan selvityksen arviointikertomuksen aiheuttamista toimenpiteistä. Oulun seudun omaishoitajat ry pitää tärkeänä, että omaishoitoa koskevia vastauksia ei käsitellä vain osana yleistä arviointikertomukseen annettavaa selvitystä, vaan ne tuodaan erikseen tulevaisuuslautakunnan käsiteltäväksi.

Lisäksi edellytämme, että omaishoitajia sekä heitä edustavia järjestöjä kuullaan korjaavien toimenpiteiden valmistelussa ja niiden vaikutusten arvioinnissa. Tämä on myös tarkastuslautakunnan omien havaintojen mukaista: arviointimuistiossa todetaan, että eri omaishoitajaryhmien tarpeet poikkeavat toisistaan ja palvelujen kehittämiseksi palautetta on kerättävä järjestelmällisesti eri asiakasryhmien omaishoitajilta. Arviointimuistiossa myös Oulun seudun omaishoitajat ry nimetään keskeiseksi yhteistyökumppaniksi ja omaishoidon yhteistyöfoorumi tärkeäksi vuorovaikutuskanavaksi omaishoitajien tarpeiden, palvelukokemusten ja kehittämis ehdotusten esiin tuomisessa.

Pyydämme tulevaisuuslautakuntaa käsittelemään selvityspyynnön ja seuraamaan korjaavien toimenpiteiden etenemistä siten, että tarkastuslautakunnan havaitsemien puutteiden korjaamisesta, vastuista, aikatauluista ja toteutumisesta muodostuu selkeä ja seurattava kokonaisuus ja josta lähetetään vastaus selvityspyynnön tekijälle, Oulun seudun omaishoitajat ry:lle.

Oulussa 25.8.2026

Minnamaria Salminen
Toiminnanjohtaja